

Turistična sezona pred nami

Le nekaj mesecev nas še loči od nove turistične sezone, ko bomo doživeli ponovno veliko selitev turistov iz svoje vsakdanje okolice na dva ali tritedenski dopust na morje. Tega se gotovo najbolj zavedajo turistični delavci, ki ne počivajo, ampak vneto skozi vse leto pripravljajo, da bodo domači in tuji turisti ob naši obali še bolj zadovoljni. Hrvaška turistična agencija je zategadelj pred dnevi organizirala tiskovno konferenco, na kateri je seznanila prisotne s turistično ponudbo za domače goste, posredovala cene in zmožljivosti z željo, da bi naši delovni ljudje kar najbolj preživeli svoj zaslužen dopust.

Če pogledamo najprej podatke lanskega leta, vidimo, da je od okoli 5 milijonov nočitev bilo lani v SR Hrvaški kar okoli dva milijona nočitev naših gostov, kar je za dva odstotka več kot predlani. Turistični delavci sosednje republike so tudi povedali, da letošnja ponudba ne bo bistveno večja, bo pa zato bolj kvalitetna. Problemi seveda še zmeraj so, vendar bolj lokalnega kot pa splošnega pomena. Sicer pa so zgradili nekaj novih cest, sem in tja nov hotel, nove restavracije in kam-

pe. Kaj pa cene? V poprečju bodo za petnajst odstotkov višje od lanskih.

Za slovenske turiste, ki potujejo skozi Reko, bo morda zelo zanimivo, da so čez zimo zgradili nov vzhodni izhod iz mesta. S tem so rešili hud prometni voz. Druga novost reškega področja je most na otok Krk, ki bo zgrajen do začetka julija, do začetka maja pa naj bi bila zgrajena tudi cesta na Cres in dalje na Lošinju. Nova cesta bo odprta tudi pri Crikvenici, da ne bo zastojev, kot smo jih bili vajeni doslej. Zadar je pomembno prometno vozlišče na naši obali, saj povezuje mnoge otoke — Silbo, Olib, Kornate in druge — z obalo. Letos bodo skušali ladijske linije še izboljšati, trajekt Marina bo vozil iz Reke v Zadar kar petkrat na teden, vmes se bo ustavil tudi na Silbi. Na italijansko obalo in na Reko bosta letos za vse tiste, ki radi hitro potujejo po morju, vozila tudi dva hidrogliserja.

Na Plitvicah bodo odprli novo turistično naselje z malimi gostinskimi obrati, kjer bo mogoče kositi za 70 do 380 novih dinarjev, na vseh vhodih v nacionalni park pa bodo letos delovale male kinodvorane z diapozitivi okoliških lepot.

Tudi v okolici Šibenika so popravili ceste, tako da ne bo nepotrebne gneče. Pri Senju so zgradili novo turistično naselje Kalić. Iz Senja pa bodo vse poletje organizirali tudi enodnevne izlete na Velebit. Makarska riviera je znana po tem, da je kar 67 odstotkov gostov, ki letujejo tam, domačih. Letos bodo v Tučepih odprli nov športnorekreacijski center z igrišči za tenis, restavracijami in snack-bari, v Makarski pa stoji tudi nov hotel Maestral. V Splitu bo letos delovala nova trajektna luka, vendar to še ne pomeni, da gneče ne bo. Na jadranski obali bo letos začel delovati tudi center za jadrnice, jahte in čolne vseh vrst — Lučica, kjer si bo mogoče čolne tudi sposoditi s posadko ali brez, manjše pa tudi večje — do desetih metrov.

Hoteli so marsikje za vrhunec sezone — od julija do avgusta — že zasedeni, cene hotelov pa so za A kategorijo od 450 do 1200 dinarjev, za B kategorijo pa od 300 do 450 dinarjev z malimi odstopanji tu in tam. Privatnih sob je seveda vsepovsod dovolj, cene pa se bodo letos gibale od 80 do 120 dinarjev na osebo.

D. MAROLT

Za urejen videz

Pretekli teden je v Potrošniško informativnem centru v Gradišču 2 predstavljala svoje kozmetične izdelke Ilirija-Vedrog, med katere sodijo dobro poznane kolekcije Inblue, Inka, Tokalon, šamponi in regeneratori ter pršilci za lase. Vsak dan med 9. in 12. uro in od 17. do 19. so bili vsem obiskovalcem na voljo brezplačni nasveti kozmetičark o negi in ličenju obraza, poleg tega pa so frizerji iz studia Narta svetovali, kako pravilno skrbeti za nego las in o izbiri prikladne pričeske, kar so obiskovalkam tudi praktično pokazali.

Obisk razstave in demonstracij je dokazal veliko zanimanje za take prireditve, saj so bile vrste na razstavi vseskozi večje kot v kateremkoli lepotilnem salonu. Velik obisk torej samo izkazuje zaupanje našemu proizvajalcu kozmetike in njegovih strokovnjakov, kar je še kako pomembno v času stabilizacijskih ukrepov, čeprav se kljub vsemu še vedno nadaljuje uvoz tuje kozmetike.

Marjan Garbajš

Ali SOZD zapirajo tržišča?

Odbor za samoupravljanje in organiziranost pri Gospodarski zbornici občin ljubljanskega območja je februarja obravnaval organiziranost sestavljenih organizacij združenega dela v naši regiji in med drugim ugotovil, da se pri organiziranosti teh večjih OZD dejansko pojavljajo nekateri negativni pojavi. Seveda je treba upoštevati, da je razvoj teh oblik združevanja OZD povezan s časom in bodo nekatere nepravilnosti same po sebi sčasoma odpadle. Kot posebno vprašanje se večkrat postavlja vprašanje skupnih služb. Načeloma naj bi skupne službe lahko opravile svoj obstoj le takrat, kadar opravljajo skupne naloge za posamezne delovne organizacije ali TOZD. V primerih pa, če takih nalog ni ali pa se opravljajo v vsaki delovni organizaciji ali TOZD posebej pa lahko ugotovimo, da so skupne službe nepotrebne. Toda treba je razmisлити, ali resnično ni pravih skupnih interesov ali pa gre za vprašanje »vrtičkarstva« oziroma če ni taka neorganizacija dela v SOZD posledica nesposobnosti skupnih služb.

Večkrat se slišijo glasovi, da so velike sestavljene organizacije združenega dela marsikdaj nosilke negativnih po-

javov zapiranja v lokalne okvire. Nedvomno je v tem tudi zrno resnice. Res pa je, da nobena OZD ne bi mogla zapirati tržišča, v kolikor ne bi imela vsaj tihe podpore družbenopolitičnih skupnosti. Vsekakor ne bi bilo pravilno kakršnokoli prizadevanje, da bi velike SOZD, ki so nosilke razvoja tako ali drugače razbijali, pač pa je treba preko družbenopolitičnih skupnosti in organizacij zagotoviti, da do pojavov zapiranja tržišča ne bo prihajalo. Seveda pa mora enako veljati za celotno Jugoslavijo in ne samo za Ljubljano.

Ko govorimo o velikih go-

spodarskih sistemih je treba ugotoviti, da marsikatera SOZD ni izpolnila pričakovane, in je manj prispevala k hitrejšemu razvoju kot smo pričakovali na začetku. Vzrok za to je verjetno več, med drugim prav gotovo ne preveč smotrna organiziranost velikih OZD oziroma SOZD.

Odbor za samoupravljanje in organiziranost Gospodarske zbornice v Ljubljani, so sklenili njegovi člani, bo pripravil natančno analizo organiziranosti SOZD in sproti spremljal njihovo organiziranost na področju ljubljanske regije.

B. P.

Naloge svetov potrošnikov

Sveti potrošnikov, ki naj bi se organizirali v vsaki krajevni skupnosti, bi morali zbirati in ocenjevati pripombe o oskrbi s potrošnimi dobrinami ter zabeležiti nepravilnosti, ki bi se pojavljale. Ta sporna vprašanja naj bi tak svet reševal bodisi neposredno z oskrbovalci, ali pa proizvajalci, ki so dali v promet neprimeren proizvod. Verjetno pa je lažja pot, da bi svoje ugotovitve posredovali nadzornim službam občine, ki bi zadevo uredile. Prav tako je naloga svetov potrošnikov, da skrbijo za obveščenost potrošnikov tako o kvaliteti proizvodov, kot njihovih posebnih lastnostih. Ob tem bi se morali sveti potrošnikov v večji meri vključevati v oblikovanje cen. Do sedaj prihaja v samoupravnih sporazumih o spremembah cen — beri za povišanje cene — do različnih nepravilnosti. Običajno nastopajo pri tem sporazumevanju le proizvajalec in trgovina kot potrošnik, med tem, ko je pravi potrošnik, tisti, ki plača dobrine iz svojega žepa, izpuščen.

Zakon o blagovnem prometu načelno ščiti potrošnika, vendar je pot običajno predolga. Zaradi tega naj bi prav potrošniški sveti reševali sporna vprašanja in sicer po možnosti v neposrednem stiku s samoupravnimi organi temeljnih organizacij združenega dela, ki opravljajo naloge oskrbovanja ali storitve. Nedvomno spada v delokrog potrošniških svetov tudi sporazumevanje o delovnem času poslovalnic, kdaj naj bi bile odprte in kdaj ne. Veliko več bi lahko ti sveti storili na področju garancij, ki so dane za posamezne proizvode in redneje spremljale opravljanje servisnih dejavnosti ali odpravljanje okvar na strojih, ki so še v garanciji.

Ob sedanjih pojavih zapiranja tržišča je treba opozoriti, da imajo potrošniški sveti nalogo, da preprečujejo tako zapiranje, saj gre običajno za monopolen položaj oskrbovalca posamezne krajevne skupnosti z določenimi proizvodi. Skupno z oskrbovalnimi centri naj bi zagotavljali,

visoko kvaliteto oskrbe in preprečevali pojave zapiranja tržišča.

Organizirani potrošniki pa imajo vso možnost, da bi utrdili svoj vpliv tudi na poslovanje delovnih organizacij in skupnosti na področju dejavnosti posebnega družbenega pomena. To velja še zlasti za komunalne dejavnosti, lokalni promet, storitve Viatorja in pa za vse tiste dejavnosti, ki sodijo v sklop posameznih samoupravnih interesnih skupnosti na področju gospodarstva in na področju družbenih dejavnosti. Sveti potrošnikov naj bi ta vprašanja reševali pred delegati krajevnih skupnosti, pri čemer pa naj bi v okviru krajevnih skupnosti ali pa občine vzpodbujali razprave o odprtih vprašanjih na tem področju.

Velikokrat je slišati pritožbe na račun dolgih vrst pred bančnimi okenci, na dolge vrste na pošti in ne nazadnje tudi občini. Nič bolje ni v zdravstvu, pa tudi na sodišču

marsikatera pravda teče tako dolgo, da postane že kar nesmiselna. Vsekakor bi porabniki morali prek svetov potrošnikov začeti reševati tudi ta vprašanja tako, da bi sporazumno z izvajalci našli najustreznejše rešitve. To pa ne pomeni samo, da bi se delovni čas teh dejavnosti prilagodil potrebam občanov in delavcev, da bi hitreje poslovali, temveč tudi, da bi se porabniki seznanili s postopki in možnostmi. Kajti prav neinformiranost je večkrat vzrok za nezadovoljstvo in izgubo časa.

Sveti potrošnikov oz. njihove konference naj bi organizirali zbiranje pripomb in pritožb potrošnikov o pomankljivostih ali nepravilnostih v poslovanju posameznih OZD. Naloga teh svetov je, da take pritožbe tudi preverijo in jih nato posredujejo organom družbene kontrole ali inšpekcijskim službam, oziroma, da sporna vprašanja rešijo direktno s prizadeto OZD.

Bogdan Pogačnik

DOPIŠUJTE V DOGOVORE